

SEMPOZYUM: KÜRESEL MESELELER ÜZERİNE JAPONYA-TÜRKİYE DİYALOĞU

Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM), Başbakanlık Dış İlişkiler Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı Stratejik Araştırmalar Merkezi (SAM) ve Japonya'nın Ankara Büyükelçiliği'nin destekleriyle 1 Mart 2016'da Türkiye-Japonya ilişkilerine ve farklı bölgelerde ve farklı küresel meselelere dair iki ülke işbirliğine ışık tutmak amacıyla "Küresel Meseleler Üzerine Japonya-Türkiye Diyalogu" başlıklı sempozyum düzenlemiştir.

Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM) tarafından, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış İlişkiler Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı Stratejik Araştırmalar Merkezi (SAM) ve Ankara'da bulunan Japonya Büyükelçiliği'nin kıymetli destekleriyle Türk-Japon ilişkilerine ve farklı bölgeler ve küresel meseleler bağlamında Türkiye-Japonya işbirliğine ışık tutmak maksadıyla "Küresel Meseleler üzerine Japonya – Türkiye Diyalogu" başlığı altında bir sempozyum düzenlenmiştir. Sempozyum boyunca, katılımcılar tarafından Türkiye – Japonya ilişkileri, Suriye, Irak, İran, Kafkasya, Orta Asya ve Rusya'da meydana gelen gelişmeler ve yabancı terörist savaşçılar ve göç gibi güvenlik problemleri üzerine çeşitli sunumlar yapılmıştır.

Açılış Konuşmaları

Shingo YAMAGAMI

Genel Müdür (Vekil), Japonya Uluslararası İlişkiler Enstitüsü

21'nci yüzyılda, hızla değişen küresel güç dengesi, teknolojik ilerleme ve Kitle İmha Silahları'nın (KİS) yayılması, uluslararası terörizm ve siber saldırılar gibi son zamanlarda meydana gelen bir takım tehditlerle karşı karşıya kalmaktayız. Doğu Asya'da ise güvenlik çevresinde yaşanan sorunlar git gide daha da ciddi boyutlara ulaşmaktadır. Bu bağlamda, yalnızca bazı ülkelerin savunma bütçelerinde meydana gelen hızlı artışa odaklanmakla kalmayıp, özellikle Kore Yarımadasında, Güney ve Doğu Çin Denizlerinde ve Japonya yakınlarında sahada meydana gelen olaylarla da yakından ilgilenmek gerekmektedir. Meydana gelen bu tektonik değişimler karşısında, Japonya nasıl bir reaksiyon gösterecek ve bölgedeki huzur ve güven ortamını sürdürme noktasında güvenlik politikaları içerisinde ne tür değişiklikler yapılması gerekmektedir? Burada, Japonya'nın Başbakan Abe'nin yürüttüğü "Barışa Yönelik Proaktif Katkı" politikasından hareketle ulaşmak istediği hedef üzerine analiz yapılacaktır. Yeni ulusal güvenlik politikaları neticesinde meydana gelen üç temel değişiklik sözgelimi; a) Birleşmiş Milletler barış gücü operasyonlarına ve diğer uluslararası eş güdümlü girişimlere geniş çapta iştirak; b) lojistik desteğin artırılması; c) müşterek meşru müdafaa hakkının kullanılması ele alınacaktır. Böylesi analiz ve incelemeler,

Japonya'nın bu konularda neler yapabileceğini anlama ve Türkiye ile el ele verdiği takdirde ne tür çözüm önerileri üretebileceğini keşfetme noktasında oldukça verimli sonuçlar elde edilmesine imkan tanıyacaktır.

MESUT ÖZCAN

Diplomasi Akademisi Başkanı, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı

Türkiye ve Japonya arasında, konumu itibariyle oldukça zorlu bölgelerde yer almak gibi bazı benzerlikler söz konusudur. Türk dış politikasında, hemen hemen her gün, içinde bulunduğumuz bölgenin bizim üzerimizde yarattığı olumsuz etkilere tanıklık etmekteyiz. Bu sebeple son zamanlarda Türkiye, yakın çevresinde güvenlik açısından birçok tehditle karşı karşıya kalmakta ve akabinde de bu güvenlik sorunlarından kaynaklanan birçok güçlükle mücadele etmektedir. Suriye'den, Irak'tan ya da bölgede bulunan diğer ülkelerden gelen ciddi güvenlik tehditleri gibi Ortadoğu'da süregelen olaylar, Türkiye açısından ciddi güvenlik tehditleri oluşturmaktadır. Üstelik, yaklaşık olarak son on yılda, Türkiye Ortadoğu ile ekonomik işbirliğini arttırmıştır. Ancak bölgedeki istikrar açısından meydana gelen olaylar Türk ekonomisinin bölgeye olan ilgisini olumsuz etkilediği de bir geçektir. Mülteci meselesi Türkiye ve özellikle de Suriye ve Irak topraklarında Türkiye'ye sınır olan bölgelerdeki illerin yönetimleri için oldukça ciddi problemlere sebebiyet vermektedir. Bu problemlerle baş edebilmek için, Türkiye yalnızca kendi muhitinde değil aynı zamanda diğer bölgelerde de baskı gücünü arttırma yoluna gitmektedir. Bu açıdan Türkiye'nin bölgede yürüttüğü aktif politikasının güçlenmesi, bu tip engellerle mücadele etme noktasında verilen bir çaba olarak kabul edilmelidir. Bu bağlamda, Türkiye ve Japonya arasındaki işbirliği, iki ülkenin bir birini daha iyi anlamasına ve bahsi geçen zorluklarla mücadele etmek için daha iyi politikaların üretilmesine katkı sağlayacaktır.

Panel 1

Türkiye-Japonya İlişkileri ve Orta Asya'ya Yönelik Yaklaşımlar

Tetsuji TANAKA

Japonya Orta Asya Araştırmaları Enstitüsü

Sayın Tanaka, IMF ve Japonya Bankası'nın sponsorluğunda 1993 yılında bağımsızlığını henüz elde eden Orta Asya'ya gönderildi. Bölgede 3 yıl boyunca çeşitli görevlerde çalıştıktan sonra, danışman sıfatıyla Kırgızistan Cumhuriyeti cumhurbaşkanlığı, diğer hükümet kurumları ve ikili ekonomik komiteleri içeren birçok kurum ve kuruluşu danışmanlık hizmeti sağlamak amacıyla sık sık ziyaretlerde bulunmuştur. Orta Asya'da yer alan ülkeler

Japonya'ya karşı güçlü bir yakınlık duygusu taşımaktadır ve bundan dolayı Japon-Doğu Asya kalkınma modeline yoğun bir ilgi de gösterdi ancak IMF tarafından zorunlu tutulan koşulları benimsemeleri için yönlendirilmeleri gerekmiştir. Orta Asya'daki bütün ekonomik geçiş stratejileri belirsiz ve yarım bırakılmış bir hal aldıktan sonra, bu durumun parlak bir başarı olarak değerlendirilmesi pek mümkün görünmemektedir. Orta Asya'daki Japon rolü kabul edilmiş ve Orta Asya'ya yönelik üç ayaklı bir olumlu diplomatik anlayışla da güç kazanmıştır. Bu anlayış şu üç aşamayı içermektedir; (i) İpek Yolu bölgesine diplomatik rehberlik (Başbakan Hashimoto, Temmuz 1997) , (ii) Japonya artı Orta Asya Diyalogu (Dışişleri Bakanı Kawaguchi, Ağustos 2004) ve (iii) 5 Orta Asya ülkesine Başbakan düzeyinde ziyaretler (Başbakan Abe, Ekim 2015). Japonya'nın Orta Asya'da ne siyasi anlamda, ne askeri anlamda, ne de bölgesel anlamda bir hırsla sahip değildir. Japonya'nın konumu, Resmi Kalkınma Yardımı merkezli ekonomik yardımlar ve faal kültürel değişimlere ek olarak çevre, eğitim, tıbbi bakım, turizm ve diğer ilgili alanlarda yapılacak çeşitli destekler aracılığıyla, Sovyet Birliği'nin dağılmasıyla iki süper güç olan Rusya ve Çin arasında meydana gelen tampon bölge ülkelerinin ekonomik olarak güçlü ve istikrarlı kalkınmalarına katkıda bulunmayı amaçlar niteliktedir. Avrasya'daki istikrar ve barış ortamı Doğu Asya ve Japonya açısından da oldukça faydalı ve önemlidir.

Orta Asya ülkelerinin Türkiye'ye duyduğu yakınlık ve güven Japonya'ya duyduğundan kat be kat fazladır. Çünkü Orta Asya ülkeleri ile

Türkiye arasında ırk, kültür, dil ve İslam inancı gibi çok sayıda ortak payda mevcuttur. Türkiye'nin Rusya ve Çin arasında yer alan tampon bölgenin güç kazanması için bölgeye liderlik etmesini beklemek makul ve meşrudur. Türkiye ve Japonya'da iş dünyasından topluluklar arasında karşılıklı güven seviyesi oldukça yüksektir ve Japonya tarafından Orta Asya'ya yapılacak doğrudan yatırımlar, Japonya'nın sermaye ve teknoloji gücü ile Türkiye'nin yüksek yönetim kapasitesi ve Orta Asya ile arasındaki güçlü insani bağlantılar birleştirildiğinde daha verimli hale getirilebilir. Özellikle, Orta Asya'da bulunan Japon ve Türk şirketler tarafından yürütülen ortak anlaşmalar bölgedeki riskleri en aza indirmek için oldukça önemli bir imkan sunmaktadır.

Oktay TANRISEVER

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Bu konferans bildirisinin amacı, Türkiye ile Rusya arasında süregelen krizin belirleyici özellikleri ve onun Orta Asya ülkeleri ile Türkiye arasındaki ilişkilere olan etkilerini ele almaktır. Türkiye'nin 24 Kasım 2015'te Rusya'ya ait bir bombardıman uçağını (Su-24M) Suriye sınırı yakınlarında hava sahasını ihlal ettiği gerekçesiyle düşürmesi, Türkiye ile Rusya arasında büyük ölçüde bir kriz yaşanmasına neden olmuştu. Bu konferans bildirisinde altı çizilmek istenen nokta, Suriye'deki çatışmanın dinamik bir karaktere sahip olması ve Rusya'nın Suriyeli rejim güçlerini ılımlı muhalif güçlere karşı desteklemek için yoğun bir şekilde krize dahil olmasından dolayı süregelen krizin kontrol altına alınmasının oldukça güç olduğudur.

Bu bildiride, Türkiye ile Rusya arasındaki krizin, her iki ülkenin de bir dizi diğer Sovyet sonrası ülkelere ek olarak, Orta Asya ülkeleriyle olan ilişkileri açısından geniş kapsamlı sonuçları olabileceği ileri sürülmektedir.

Bildiri, Türkiye'nin Rusya ve Orta Asya ile krizden önceki ilişkileri üzerine bir tartışma ile başlamaktadır. Hemen akabinde, Suriye'de meydana gelen gelişmeler üzerine Rusya ile Türkiye arasındaki krizin özellikleri

Türkiye ve Japonya'da iş dünyasından topluluklar arasında karşılıklı güven seviyesi oldukça yüksektir ve Japonya tarafından Orta Asya'ya yapılacak doğrudan yatırımlar, Japonya'nın sermaye ve teknoloji gücü ile Türkiye'nin yüksek yönetim kapasitesi ve Orta Asya ile arasındaki güçlü insani bağlantılar birleştirildiğinde daha verimli hale getirilebilir.

ve oluşumu irdelenmektedir. Devamında, bu krizin Rusya ve Orta Asya ülkeleri arasındaki ilişkilere olan etkileri ele alınmaktadır. Üstelik, bildiride kriz sonrası Türkiye ile Orta Asya ülkeleri arasında oluşan ilişkiler de tartışılmaktadır. Bildiri, ikili ilişkilerinin yanı sıra Japonya ve Türkiye'nin Orta Asya politikalarına yönelik bu analizin sonuçlarını bir kez daha özetleyerek sonlanmaktadır.

KOHEI IMAI

Japonya Bilimi Destekleme Kurumu (JSPS), Meiji Üniversitesi)

Bu sunumun amacı, Japonya ve Türkiye arasındaki diplomatik dinamikleri her iki ülke açısından refaha kavuşulması ve uluslararası toplumda istikrarın sağlanması adına ele almaktır. Sunumda ayrıca Japonya ve Türkiye'nin ekonomi diplomasisi ve insani diplomasinin kullanımının iki ülkenin ortak özellikleri olduğu öne sürülmektedir.

Eski Başbakan Shigeru Yoshida'nın "Yoshida Doktrini"ni ortaya attığı 1950'lerden bu yana, Japonya gündeminde "ekonomi diplomasisi" kavramı yer almaktadır. Öte yandan, Türkiye oldukça etkin bir biçimde Serbest Ticaret Anlaşmalarını (STAlar) son zamanlarda daha da genişletmiştir. Özellikle, Japonya ve Türkiye arasındaki ilişkilerde ekonomi diplomasisi özellikleri göze çarpmaktadır. 1924'te Japonya ve Türkiye arasında diplomatik ilişkilerin temeli atıldıktan sonra, 1926 yılında iki ülke tarafından Yakın Doğu Ticaret Konferansı düzenlenmiştir. Temmuz 2012'de Japonya ve Türkiye, Ekonomik Ortaklık Anlaşması'na (EOA) yönelik görüşmelerin teşvik edilmesine karar vermiştir. Şubat 2016'ya kadar, üç kez EOA hakkında yuvarlak masa müzakereleri gerçekleştirildi.

Japonya ve Türkiye kendi diplomatik etkinliklerinin tanımlamak için "insani diplomasi" terimini kullanmaktadır. Japonya, militarizmden kaçınmayı temel alan barışçıl politikalar çerçevesinde İkinci Dünya Savaşı sonrası insani diplomasisini güçlendirme yoluna gitmiştir. Öte yandan Türkiye de, özellikle 2011'den bu yana, insani diplomasi meselesine ayrı bir önem vermektedir. Türkiye, Şubat 2016 itibarıyla 2.5 milyondan fazla Suriyeli mülteciye kucak açmıştır. Türkiye ayrıca 2011 yılında dünyanın en az gelişmiş ülkeleri hakkındaki Birleşmiş Milletler Konferansı'nda ev sahibi ülke sıfatıyla yer almıştır. 2016 yılında ilk kez düzenlenecek olan Dünya İnsani Zirvesi'nin ev sahibi ülkesi de Türkiye olacaktır.

Sonuçta, bu sunum ekonomi diplomasisi ve insani diplomasi alanlarında Japonya ve Türkiye arasında daha yakından kurulacak işbirliği faaliyetlerini mümkün kılacak bir çok farklı yöntemin bulunduğunu göstermektedir.

K. Ali AKKEMİK

Kadir Has Üniversitesi

Türkiye ile Japonya arasındaki ekonomik ilişkiler son dönemlerde gerileyen bir grafik çizmektedir. Bu durum kısmen, Çin ve Kore'nin birçok sektörde Japon endüstrisi ve teknolojiyle başa baş gittiği Doğu Asya bölgesinde meydana gelen ve devam etmekte olan ekonomik dönüşümlerin bir tezahürü olarak düşünülmektedir. Kore ve Çin firmaları *monozukuri* (Zanaatkârlık) kültürünün geleneksel temsilcileri olan Japon firmaları üzerinde rekabete dayalı bir güç elde etmiştir. Zor durumda kalan Japon ekonomisinin dolaylı bir sonucu olarak, Türkiye endüstriyel arz noktasında yüzünü yakın zamanda Kore ve Çin'e dönmüştür. Bu bildiride açıklık getirilmek istenen nokta, Türk ekonomisinde Japonya'nın azalan önemine eşlik eder biçimde Kore ve Çin'den ithal ettiği endüstriyel girdilerin kazandığı önemi belirtmektir. Bu konu Türkiye ve Japonya arasında süregelen Serbest Ticaret Anlaşmaları ile bağlantılı olarak ele alınmıştır.

Japonya ve Türkiye kendi diplomatik etkinliklerinin tanımlamak için "insani diplomasi" terimini kullanmaktadır. Japonya, militarizmden kaçınmayı temel alan barışçıl politikalar çerçevesinde İkinci Dünya Savaşı sonrası insani diplomasisini güçlendirme yoluna gitmiştir. Öte yandan Türkiye de, özellikle 2011'den bu yana, insani diplomasi meselesine ayrı bir önem vermektedir.

Panel 2

Ortadoğu ilişkileri üzerine Türk ve Japon Perspektifleri

KOICHIRO TANAKA

Japonya Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü, Enerji Ekonomisi Enstitüsü

Bu sunumda, Ortadoğu'da son zamanlarda yaşanan bazı gelişmeler değerlendirilmiştir. Ortadoğu'da meydana gelen son gelişmeler İran seçimleri ve uzunca bir süre gündemi meşgul eden Suudi Arabistan-İran gerginliğidir. Suudi Arabistan-İran ilişkileri 2016'dan sonra neredeyse tamamen kopma noktasına gelmiştir. Arap Baharı ile ülkeyi yıllardır huzur ve refah içerisinde idare eden hükümetler için istikrarsızlık ve tedirginlik söz konusu olmuştur ve birden bire dışarıdan kaynaklanmayan, tamamen yerli ve kendi toplumundan

gelen bir tehditle ve engelle karşı karşıya kalmıştır. En yakın müttefikleri Birleşik Devletler'in önceki yıllarda gösterdiği ilgiyi artık göstermediğinin farkına varmışlardır. Bu sorunlara Yemen'deki iç savaş ve petrol fiyatlarında meydana gelen değişikliklerden kaynaklanan ekonomik problemler eşlik etmiştir. Bu çalışmada ise bu yaşanan gelişmeler siyasi ve jeostratejik bir bakış açısından ele alınmaktadır.

YUTAKA TAKAOKA

MEIJ, Japonya Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü

Bu sunum sözde İslam Devleti'ndeki insan devşirme mekanizmasına odaklanmıştır. Böyle mekanizma birçok aktöre ihtiyaç duyar ve aralarındaki ilişkiler ve etkileşimler başarılı bir devşirme süreci için olmazsa olmaz öneme sahiptir. Bu nedenle, her bir aktör ve doğaları, işlevleri ve hatta konumları üzerine yapılan incelemeler birkaç önemli bulgu açığa çıkarmaktadır. Bunun sonucunda, sözde İslam Devleti için kaynak ve insan devşirilmesine yönelik yapılacak etkili caydırıcıların, ona karşı yapılacak doğrudan askeri eylemler ya da polis önlemleri kadar önemli olduğunu söylemek mümkündür.

HALDUN YALÇINKAYA

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi & ORSAM

Suriye ve Irak'taki çatışmalar dört yılı aşkın bir süredir devam etmekte olduğundan, Türkiye'nin Yabancı Terörist Savaşçıları'nı (YTS) hareketliliği için potansiyel geçiş ülkesi rolü yoğun tartışmalara konu olmaktadır. Türkiye büyük ölçüde YTS yolculukları için son geçiş noktası konumundadır ve hiç şüphesiz bu yolculukları engelleme hamlelerinde oluşacak her başarısızlık Türkiye'nin güvenliği açısından bir başka tehdit unsuru durumundadır. 2016 itibarıyla, Türkiye'ye karşı YTS tarafından gerçekleştirilen terör eylemlerinin sonucunda, 150'den fazla insanın hayatını kaybettiği ve 800'ü aşkın insanının da yaralandığı kayıtlara geçmiştir. Yaşanan bu kayıplar Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı tehdidin boyutunu gözler önüne sermektedir. Bir başka ifadeyle, uluslararası işbirliği BM Güvenlik Konseyi 2178 numaralı kararında da belirtildiği gibi uluslararası topluluğun beklentilerini karşılamak da yetersiz kalsa da ilerleme kaydetmektedir.

BAYRAM SİNKAYA

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi & ORSAM

Çoğu gözlemcinin sahip olduğu beklentilerin aksine, Türkiye, İran nükleer programı üzerine uzun zamandır sürmekte olan tartışmaları sonlandırmak maksadıyla Temmuz 2015'te İran ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin daimi üyeleri ABD, Rusya Federasyonu, Çin Halk Cumhuriyeti, Fransa ve İngiltere ile Almanya'dan oluşan "5 artı 1" ülkeleri arasında imzalanan

nükleer anlaşma karşısında son derece “temkinli” bir yaklaşım gösterdi. **Üstelik nükleer anlaşmadan sonra Türkiye ile İran** arasındaki ilişkilerde de bir gerileme yaşanmıştır. Bu noktada birbiriyle ilintili iki soru akıllara takılmaktadır: İlki, İran’ın nükleer programı meselesine diplomatik bir çözüm yolu bulma konusunda destekleyici çabalar sarf eden Türkiye anlaşma karşısında neden “temkinli” bir yaklaşım benimsedi? İkincisi, nükleer anlaşmadan sonra İran-Türkiye ilişkileri neden birden bire sekteye uğradı? Bu bildiride, iki ülke arasındaki ilişkilerin gerilmesinin imzalanan nükleer anlaşma ile ilgisi olmadığı ileri sürülmektedir. Esasen, anlaşma, Tahran’ın halihazırda uygulamakta olduğu bölgesel politikalar yüzünden Ankara’nın duyduğu jeopolitik kaygıların daha da arttığı bir döneme denk gelmiştir. Bu nedenle, Türkiye’nin temkinli yaklaşımı anlaşmadan kaynaklı ya da ona yönelik bir tepki olmaktan çok bölgesel meselelerle ilişkili bir tutum özelliğindedir. Ancak, İran medyasındaki asılsız iddiaların yanı sıra anlaşma sonrasında Ortadoğu’da yaşanan ve Türkiye’nin çıkarlarına ters düşen ve PKK terörizmini körükleyen gelişmeler Ankara-Tahran ilişkilerini sekteye uğratmıştır.

Program

Açılış Konuşmaları:

- Büyükelçi Yutaka YOKOI, Japonya Büyükelçisi
Dr.Gürsel DÖNMEZ Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlığı, Dış İlişkiler Başkanı
Büyükelçi Shingo Yamagami, Japonya Uluslararası İlişkiler Enstitüsü Başkanı (JIIA)
Doç.Dr. Mesut Özcan, Diplomasi Akademisi Başkanı, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı

Panel 1: Türkiye – Japonya İlişkileri ve Orta Asya’ya Yönelik Yaklaşımlar

Tetsuji TANAKA (Japonya Orta Asya Araştırmaları Enstitüsü)

- “Orta Asya ve Japonya”

Oktay TANRISEVER (Orta Doğu Teknik Üniversitesi)

- “Türkiye ile Rusya arasındaki kriz ve Orta Asya Ülkeleri – Ankara ilişkilerine olan etkileri”

Kohei IMAI (Japonya Bilimi Destekleme Kurumu (JSPS), Meiji Üniversitesi)

- “Ekonomik Diplomasi ve İnsani Diplomasi”

Ali AKKEMİK (Kadir Has Üniversitesi)

- “Türkiye ve Japonya arasındaki ekonomik ilişkiler”

Panel 2: Ortadoğu İlişkileri üzerine Türk ve Japon Perspektifleri

Koichiro TANAKA (Japonya Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü, Enerji Ekonomisi Enstitüsü)

- “Ortadoğu’ya Yönelik Japon Perspektifi”

Yutaka TAKAOKA (MEIJ, Japonya Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü)

- “İŞİD’in Kaynak ve İnsan Devşirme Mekanizması”

Haldun YALCINKAYA (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi & ORSAM)

- “Yabancı Terörist Savaşçılar (YTS) Sorunu”

Bayram SİNKAYA (Yıldırım Beyazıt Üniversitesi & ORSAM)

- “İran Nükleer Anlaşması’na Yönelik Türk Perspektifi”

ORSAM, Ortadoğu konusunda faaliyet gösteren tarafsız bir düşünce kuruluşudur. ORSAM Ortadoğu ile ilgili bilgi kaynaklarını çeşitlendirmeyi ve bölge uzmanlarının düşüncelerini Türk akademik ve siyasi çevrelerine doğrudan yansıtabilme hedeflemektedir. Bu amaçlar doğrultusunda ORSAM, Ortadoğu ülkelerindeki devlet adamlarının, bürokratların, akademisyenlerin, stratejistlerin, gazetecilerin, işadamlarının ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin Türkiye’de konuk edilmesini kolaylaştırarak, yerel perspektiflerin güçlü yayın yelpazesıyla gerek Türkiye gerek dünya kamuoyuyla paylaşılmasını sağlamaktadır. ORSAM yayın yelpazesi içinde kitap, rapor, bülten, politika notu, konferans tutanağı ve ORSAM dergileri *Ortadoğu Analiz* ve *Ortadoğu Etütleri* bulunmaktadır.

©Bu metnin içeriğinin telif hakları ORSAM’a ait olup, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar ve yararlanma dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz. Bu raporda yer alan değerlendirmeler yazarına aittir. ORSAM’ın kurumsal görüşünü yansıtmamaktadır.

ORSAM

Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM)

Süleyman Nazif Sokak No: 12-B Çankaya / Ankara

Tel: 0 (312) 430 26 09 Fax: 0 (312) 430 39 48

www.orsam.org.tr